

พิมพ์ครั้งที่ 2

ตำราฝังเข็ม

Textbook of Acupuncture & Moxibustion

B0052005

ห้องสมุดวพบ.นครราชสีมา

นายแพทย์โกวิท คัมภีรภาพ

สารบัญ

ภาค 1 ศาสตร์ฝังเข็ม

บทที่ 1	ความเป็นมาของศาสตร์ฝังเข็ม.....	3
บทที่ 2	ทฤษฎีระบบเส้นลมปราณ.....	10
บทที่ 3	เส้นลมปราณหลักแขนง.....	19
บทที่ 4	เส้นลมปราณย่อยใหญ่.....	23
บทที่ 5	โครงสร้างของเส้นลมปราณปกติ.....	26
บทที่ 6	รายละเอียดของเส้นลมปราณปกติ.....	38
บทที่ 7	เส้นลมปราณพิเศษ.....	64
บทที่ 8	ทฤษฎีเป็ยวเป็น เกินเจ็ย ซี่เจ็ย ซื่อไห้.....	85
บทที่ 9	หน้าที่ทางสรีรวิทยาและประโยชน์ของระบบเส้นลมปราณ.....	91
บทที่ 10	ความเป็นมาของจุดฝังเข็ม.....	99
บทที่ 11	ชนิดของจุดฝังเข็ม.....	102
บทที่ 12	การตั้งชื่อจุดฝังเข็ม.....	105
บทที่ 13	คุณสมบัติในการรักษาโรคของจุดฝังเข็ม.....	110
บทที่ 14	จุดฝังเข็มที่มีคุณสมบัติเฉพาะ.....	115
บทที่ 15	วิธีหาตำแหน่งของจุดฝังเข็ม.....	144
บรรณานุกรม.....		154

ภาค 2 เทคนิคฝังเข็มรมยา

บทที่ 16	บทนำเทคนิคฝังเข็มรมยา.....	159
บทที่ 17	เทคนิคฝังเข็มโบสน.....	161
	เทคนิคฝังเข็มผ่านหลายจุด.....	196
บทที่ 18	ผลข้างเคียงจากการฝังเข็ม.....	200
	ข้อควรระวังและข้อห้ามในการฝังเข็ม.....	210
บทที่ 19	เทคนิคฝังเข็มชนิดอื่นๆ.....	213
	เข็มสามเหลี่ยม (ซานหลิงเจิน).....	213

	เข็มดอกเหมย	218
	เข็มฝังในผิวหนัง (ผีเน่ยเงิน).....	222
	เข็มเผาไฟ (หัวเงิน).....	224
	เทคนิคฝังเข็มฉีดยา	228
	เทคนิคฝังเข็มไฟฟ้า	232
บทที่ 20	เทคนิครมยา	238
บทที่ 21	เทคนิคครอบกระปุก	263
บทที่ 22	เทคนิคฝังเข็มที่ใบหู.....	274
บทที่ 23	เทคนิคฝังเข็มที่ศีรษะ.....	299
บทที่ 24	เทคนิคฝังเข็มที่ใบหน้า จมูก ตา.....	314
	เทคนิคฝังเข็มที่ใบหน้า.....	314
	เทคนิคฝังเข็มที่จมูก.....	318
	เทคนิคฝังเข็มที่ตา	322
บทที่ 25	เทคนิคฝังเข็มที่มือและเท้า.....	325
บทที่ 26	เทคนิคฝังเข็มที่ข้อมือและข้อเท้า	336
บทที่ 27	เทคนิคฝังเข็มระงับความรู้สึก	344
	บรรณานุกรม	352

ภาค 3 จุดฝังเข็ม

บทที่ 28	บทนำจุดฝังเข็ม.....	357
บทที่ 29	จุดบนเส้นลมปราณมือเท้าอื่นปอด.....	364
	1. จงฝู	364
	2. อวิ้นเหมิน.....	365
	3. เทียนฝู.....	365
	4. สยาไป	366
	5. ฉื่อเจ้อ.....	366
	6. ช่งจู้ย	367
	7. เลี่ยเวี๋ย.....	367

	8. จิงฉวี.....	368
	9. ไท่ยวน.....	369
	10. อวิ๊จี้.....	369
	11. เซ้าซาง.....	370
บทที่ 30	จุดบนเส้นลมปราณมือหยางหมิงลำใต้ใหญ่.....	372
	1. ซางหยาง.....	372
	2. เอ้อร์เจียน.....	373
	3. ซานเจียน.....	373
	4. เหอกู่.....	374
	5. หยางซี.....	375
	6. เพียนลี่.....	375
	7. เวินลิว.....	376
	8. ซย่าเหลียน.....	376
	9. ซ่างเหลียน.....	377
	10. ไส่วซานหลี่.....	378
	11. ซวีฉือ.....	378
	12. โจ้วเหลียว.....	379
	13. ไส่วอู่หลี่.....	379
	14. ปี่เน่า.....	380
	15. เจียนอวิ๊.....	380
	16. จวิ๊กู่.....	381
	17. เทียนตี่ง.....	381
	18. ผู่ทู่.....	382
	19. ไช่วเหอเหลียว.....	382
	20. อิ่งเซียง.....	383
บทที่ 31	จุดบนเส้นลมปราณเท้าหยางหมิงกระเพาะอาหาร.....	386
	1. เฉิงซี.....	386
	2. ซื่อไป.....	387
	3. จวิ๊เหลียว.....	387

4.	ตี้ข้าง.....	388
5.	ต้าอิง.....	388
6.	จย๋่าเซอ.....	389
7.	ซย๋่ากวน.....	389
8.	โถวเหวย.....	390
9.	เหรินอิง.....	391
10.	ส่วยทุ.....	391
11.	ซีเซ่อ.....	392
12.	เซวียผิน.....	392
13.	ซีฮู่.....	393
14.	คู้ฝ่าง.....	393
15.	อู้อี้.....	394
16.	อิงชวง.....	394
17.	หฺรู่จง.....	395
18.	หฺรู่เกิน.....	395
19.	ปู้หรง.....	396
20.	เจิงหม่าน.....	396
21.	เหลียงเหมิน.....	397
22.	กวนเหมิน.....	397
23.	ไท้อี้.....	398
24.	หว่าไร่้วเหมิน.....	398
25.	เทียนชู่.....	399
26.	ไว๋หลิง.....	399
27.	ต้าจวี่.....	400
28.	ส่วยเต้า.....	400
29.	กุกุไหล.....	401
30.	ซีซง.....	401
31.	ปี้กวน.....	402
32.	ฝู่ทู่.....	402

33. อินทือ.....	403
34. เหลียงชิว.....	403
35. ตูปี.....	404
36. จูชานหลี่.....	405
37. ซ่างจิวชิว.....	405
38. เกียวไช่ว.....	406
39. ซย่าจิวชิว.....	407
40. เฟิงหลง.....	407
41. เจียซี.....	408
42. ซงหยาง.....	408
43. เซียนกู่.....	409
44. เน่ยถึง.....	410
45. ลี่ตู่.....	410
บทที่ 32 จุดบนเส้นลมปราณเท้าไท่อินม้า.....	415
1. อินไป.....	415
2. ต้าตู.....	415
3. ไท่ไป.....	416
4. กงซุน.....	417
5. ซางชิว.....	417
6. ซานอินเจี๋ย.....	418
7. โล่วกู่.....	419
8. ตี้จี.....	419
9. อินหลิงเฉวี่ยน.....	420
10. เซวี่ไห่.....	420
11. จีเหมิน.....	421
12. ซงเหมิน.....	421
13. ผู้เซ่อ.....	422
14. ฟู่เจี๋ย.....	423
15. ต้าเหิง.....	423

	16. ฟู่ไ้	424
	17. สือไ้	424
	18. เทียนซี	425
	19. ซยงเซียง	425
	20. โจวหรง	426
	21. ต้าเปา	426
บทที่ 33	จุดบนเส้นลมปราณมือเข้าอินหัวใจ	430
	1. จี้เจวี่ยน	430
	2. ซิงหลิง	430
	3. เซ้าไห่	431
	4. หลิงเต้า	432
	5. ทงหลี่	432
	6. อินซี	433
	7. เสินเหมิน	434
	8. เซ้าฝู	434
	9. เซ้าซง	435
บทที่ 34	จุดบนเส้นลมปราณมือไท่หยางลำไส้เล็ก	437
	1. เซ้าเจ้อ	437
	2. เจียนกู่	437
	3. ไ้วซี	438
	4. ว่านกู่	439
	5. หยางกู่	439
	6. หยางเหล่า	440
	7. จื่อเจ็ง	441
	8. เสียวไห่	441
	9. เจียนเจิน	442
	10. เน่าซู่	442
	11. เทียนจง	443
	12. ปิ่งเฟิง	443

13. ชวีหยวน.....	444
14. เจียนไ่ว่ซู่.....	444
15. เจียนจงซู่.....	445
16. เทียนซวง.....	445
17. เทียนหรง.....	446
18. เฉวียนเหลี่ยว.....	446
19. ทิงกง.....	447

บทที่ 35 จุดบนเส้นลมปราณเก้าไท่หยางกระเพาะปัสสาวะ 450

1. จิงหมิง.....	450
2. ฉวนจู่ หรือจั้นจู่.....	451
3. เหมยซง.....	451
4. ชวีซา หรือชวีไซ.....	452
5. ฉู่ซู่.....	452
6. เฉิงกวง.....	543
7. ทงเทียน.....	453
8. ลั่วเซวี่.....	454
9. อวี่เจิน.....	454
10. เทียนจู่.....	455
11. ต้าจู่.....	455
12. เฟิงเหมิน.....	456
13. เฟียซู่.....	456
14. เจวี่ยอินซู่.....	457
15. ซินซู่.....	458
16. ตูซู่.....	458
17. เก้อซู่.....	459
18. กั้นซู่.....	459
19. ต่านซู่.....	460
20. ผี่ซู่.....	461
21. เว่ยซู่.....	461

22. ชานเจียวซู.....	462
23. เซินซู.....	462
24. ซี่ไห่ซู.....	463
25. ต้าฉางซู.....	464
26. กวนหยวนซู.....	464
27. เสี่ยวฉางซู.....	465
28. ผางกวงซู.....	465
29. จงหลี่ว์ซู.....	466
30. ไป๋หวนซู.....	466
31. ซ่างเหลี่ยว.....	467
32. ซื่อเหลี่ยว.....	468
33. จงเหลี่ยว.....	468
34. ซย่าเหลี่ยว.....	469
35. ซู่ยหยาง.....	469
36. เจิงฝู.....	470
37. อินเหมิน.....	470
38. ฝูซี่.....	471
39. เหวยหยาง.....	471
40. เหวยจง.....	472
41. ฟู่เฟิน.....	472
42. ฟ้อฮู่.....	473
43. เกาฮวง.....	474
44. เลินถาง.....	474
45. อี้สี่.....	475
46. เก้อกวน.....	475
47. หุนเหมิน.....	476
48. หยางกั้ง.....	476
49. อี้ซื่อ.....	477
50. เว่ยซาง.....	477

12.	ต้าเฮ้อ	500
13.	ชีเสวีย	500
14.	ซื่อหม่าน	501
15.	จงจู้	501
16.	ฮวงซู	502
17.	ซางซวี	502
18.	สี่กวน	503
19.	อินตุ	503
20.	ฟูทงกู่	504
21.	โยวเหมิน	505
22.	ปู้หลาง	505
23.	เส้นเฟิง	506
24.	หลิงซวี	506
25.	เส้นฉาง	506
26.	อวี้จิง	507
27.	ซูฝู่	507
บทที่ 37	จุดบนเส้นลมปราณมือเจ็ยอินเยื่อหุ้มหัวใจ	511
1.	เทียนฉื่อ	511
2.	เทียนเจวียน	512
3.	ซวีเจ้อ	512
4.	ชีเหมิน	513
5.	เจียนสี่อ	514
6.	เน่ยกวน	514
7.	ต้าหลิง	515
8.	เหลากง	516
9.	จงซง	516
บทที่ 38	จุดบนเส้นลมปราณมือเซ้าหยางซานเจ็ยว	519
1.	กวนซง	519
2.	เยี่ยเหมิน	519

3.	จงจู้.....	520
4.	หยางจื่อ.....	521
5.	ไว่กวน.....	521
6.	จื่อโกว.....	522
7.	ฮู่ย้ง.....	523
8.	ชานหยางลั่ว.....	523
9.	ซื่อตู.....	524
10.	เทียนจิง.....	525
11.	ซิงเหลียงวน.....	525
12.	เทียนลั่ว.....	526
13.	เน่าฮู่.....	526
14.	เจียนเหลียว.....	527
15.	เทียนเหลียว.....	527
16.	เทียนโหย่ว.....	528
17.	อี้เฟิง.....	528
18.	ซื่อไม่ หรือซื่อไม่.....	529
19.	หลูซื่อ.....	529
20.	เจียวซุน.....	530
21.	เอ๋อร์เหมิน.....	530
22.	เอ๋อร์เหอเหลียว.....	531
23.	ซื่อจู่คัง.....	532
บทที่ 39	จุดบนเส้นลมปราณเท้าขวาทางฤดูน้ำดี.....	535
1.	ถงจื่อเหลียว.....	535
2.	ทิงฮู่.....	536
3.	ซ่างกวน.....	536
4.	ฮั่นเยียน.....	537
5.	เสวียนหลู.....	537
6.	เสวียนหลี่.....	538
7.	ซิวปี้.....	538

8. ช่วยกู่.....	539
9. เทียนชง.....	540
10. ผู้ไป.....	540
11. โถงเขี้ยวอิน.....	541
12. หวานกู่.....	541
13. เป็นเส้น.....	542
14. หยางไป.....	543
15. โถงหลินซี.....	543
16. มู่ทวง.....	544
17. เจ็งอิง.....	544
18. เจิงหลิง.....	545
19. เหน่าคง.....	546
20. เฟิงฉือ.....	546
21. เจียนจิง.....	547
22. ยวนเยี่ย.....	548
23. เจ้อจิน.....	548
24. รือเย่ว.....	549
25. จิงเหมิน.....	549
26. ได้ไม่.....	550
27. อู่ชู่.....	550
28. เหวยเต้า.....	551
29. จวีเหลี่ยว.....	552
30. หวนเที่ยว.....	552
31. เฟิงซื่อ.....	553
32. จงตุ.....	553
33. ซีหยางกวน.....	554
34. หยางหลิงเฉวี่ยน.....	555
35. หยางเจี่ยว.....	555
36. ไ่วฉิว.....	556

37. กวงหมิง	556
38. หยางฝู	557
39. เสวียนจง หรือเจวี่ยนกุช	558
40. ชิวชวี	558
41. จู๋หลินชี่	559
42. ตี้จู่ฮุ่ย	559
43. สยาชี่	560
44. จู๋เซวี่ยนอิน	561
บทที่ 40 เส้นลมปราณเท้าเจวี่ยนอินตัม	565
1. ต้าตุน	565
2. ลิงเจียน	565
3. ไท่ซง	566
4. จงเฟิง	567
5. หลี่โกว	567
6. จงตู	568
7. ชีกวน	569
8. ชวีเจวี่ยน	569
9. อินเปา	570
10. จู๋ฮุ่หลี่	570
11. อินเหลียน	571
12. จี้ไม่	571
13. จางเหมิน	572
14. ชีเหมิน	572
บทที่ 41 จุดบนเส้นลมปราณตู่	575
1. ฉางเจียง	575
2. เยาซู่	576
3. เยาหยางกวน	576
4. มิ่งเหมิน	577
5. เสวี่ยนซู่	577

6.	จีจิง.....	578
7.	จงซู.....	578
8.	จินซัว.....	579
9.	จื่อหยาง.....	579
10.	หลิงไถ.....	580
11.	เสินเต้า.....	580
12.	เซินจู้.....	580
13.	เถาเต้า.....	581
14.	ต้าจุย.....	581
15.	หย่าเหมิน.....	582
16.	เฟิงฝู.....	583
17.	เหน่าอู่.....	583
18.	เจียงเจียน.....	584
19.	โฮ้วติง.....	584
20.	ไป๋อู่.....	585
21.	เจียนติง.....	585
22.	ชิ่นอู่.....	586
23.	ซ่างซิง.....	586
24.	เสินติง.....	587
25.	ซู่เหลียว.....	588
26.	ส่วยโกว หรือเหรินจง.....	588
27.	ตู่ยตวน.....	589
28.	อินเจียว.....	589

บทที่ 42	จุดบนเส้นลมปราณเริน.....	593
1.	อู่อิน.....	593
2.	ชวี่กู่.....	594
3.	จงจี.....	594
4.	กวนหยวน.....	595
5.	สื่อเหมิน.....	596

6.	ชี้ให้.....	596
7.	อินเจียว.....	597
8.	เส้นเซวี่.....	597
9.	สุ่ยเฟิน.....	598
10.	ชย๋่าหว่าน.....	598
11.	เจี้ยนหลี่.....	599
12.	จงหว่าน.....	599
13.	ซ่างหว่าน.....	600
14.	จวี่เซวี่.....	601
15.	จิ๋วเหว่ย.....	601
16.	จงถึง.....	602
17.	ถ่านจง.....	602
18.	อวิ๋ถาง.....	603
19.	จี้ก่ง (CV 19).....	603
20.	หว่าไก้.....	604
21.	เสวี่ยนจี้.....	604
22.	เทียนทู่.....	605
23.	เหลี่ยนเฉวี่ยน.....	606
24.	เจิงเจียง.....	606

บทที่ 43	จุดฝังเข็มนอกระบบเส้นลมปราณ.....	610
----------	----------------------------------	-----

จุดบริเวณศีรษะและคอ

1.	ชื้อเสินซง.....	611
2.	ดั่งหยาง.....	612
3.	อินถาง.....	612
4.	อวิ๋เยา.....	613
5.	ไท่หยาง.....	614
6.	เอ๋อร์เจียน.....	614
7.	จิ๋วไฮ่ว.....	614
8.	ซ่างอิงเซียง.....	615

9. เนยอิงเชียง.....	616
10. จัว้เฉวียน.....	617
11. ไห่เฉวียน.....	618
12. จินจิน อวีเย่.....	618
13. อี้หมิง.....	619
14. จิงไปเหลา.....	619
15. ช่างหมิง.....	620
16. ปี้ทง.....	620
17. จย่าเฉิงเจียง.....	621
18. เซียนเจ็ง.....	621
19. อันเหมียน.....	621
20. ช่างเหลียนเฉวียน.....	622

จุดบริเวณลำตัว

1. จื่อกง (EX-CA 1).....	622
2. จิ่งปี้.....	623
3. ซานเฉียวจิว.....	623
4. ถี้ทัว.....	623
5. ตั่งฉวน.....	624
6. หัวถัวจย่าจี้.....	625
7. เว่ยหว่านชย่าชู่.....	626
8. ผี้เกิน.....	626
9. ชย่าฉู่.....	627
10. เยาอี้.....	627
11. เยาเหยียน.....	628
12. สือชี่จย.....	628
13. เยาฉี.....	629
14. เจียเหอ.....	629